

Mål vind

Mål vindens styrke og retning

Kort om vindens styrke og retning

Hvor meget blæser det? Det kan du se og mærke, når du er ude. Blade, bølger og røg viser dig, hvor stærk vinden er. Det kan du også undersøge med en vindmåler du selv bygger.

Hvor kommer vinden fra. Det kan du undersøge med en uldtråd og et kompas. Se hvordan længere nede.

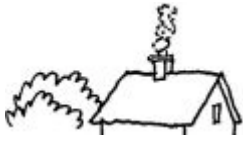
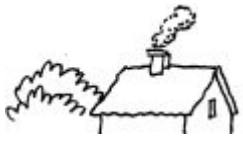

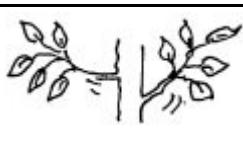

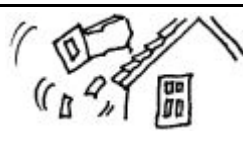
Sådan gør du

Vindens styrke

Der er mange forskellige måder at undersøge vindens styrke. Det letteste er at gå ud i vejret og mærke og se hvor meget det blæser. Du kan bruge en vindstyrke-tabel til at vurdere vindens styrke.

Beaufort

Vindstyrke-tabellen her er opfundet af den engelske admiral Francis Beaufort. Admiraler sejler meget – og i 1800-tallet foregik det i sejlbåde. En sejlbåd er helt afhængig af, hvor meget det blæser – og hvor vinden kommer fra. Beaufort opfandt en enkel skala, som hans sømænd kunne bruge til at vurdere vindens styrke. Den kan du også bruge – for den er let at huske. Man kalder den Beaufort-skalaen. Den går fra vindstyrke 0 til vindstyrke 12.

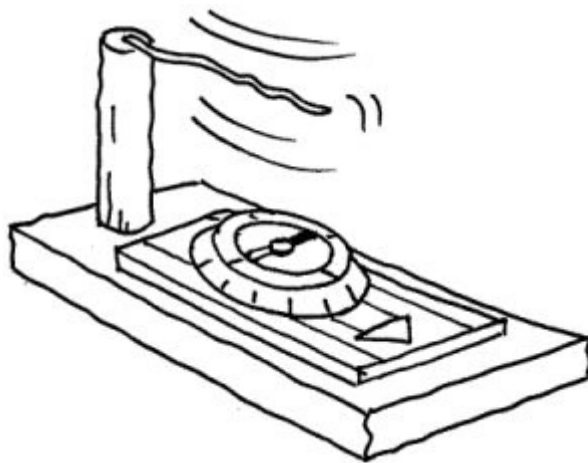
Vindstyrke (Beaufort)	Tegning	Vindhastighed
0: Stille Røg stiger lige op. Hav: Vandfladen er spejlblank.		Mindre end 1 km i timen
1: Næsten stille Røgen viser lige netop vindens retning. Hav: Små krusninger.		1 – 5 km i timen
2: Svag vind Små blade og vimpler bevæger sig. Hav: Korte småbølger.		6 – 11 km i timen
3: Let vind Blade og kviste bevæger sig. Vimpler løftes. Hav: Enkelte hvide skumtoppe.		12 – 19 km i timen
4: Jævn vind Tynde grene bevæger sig. Flag blafrer. Hav: Lange bølger, hyppige skumtoppe.		20 – 28 km i timen
5: Frisk vind Små løvtræer svajer. Flag blafrer. Hav: Overalt hvide skumtoppe.		29 – 38 km i timen
6: Hård vind Store grene bevæger sig. Flag blafrer kraftigt. Paraply vender indersiden ud. Hav: Store bølger, skumsprøjt.		39 – 49 km i timen
7: Stiv kuling Større træer svajer. Flag står lige ud. Hav: Bølgerne tårner sig op, toppene brydes.		50 – 61 km i timen
8: Hård kuling Det er svært at gå mod vinden. Kviste og grene brækker af træerne. Hav: Skumstriber og skumsprøjt overalt.		62 – 74 km i timen
9: Stormende kuling Store grene knækker. Tagsten rives af huse. Hav: Toppene brækker.		75 – 88 km i timen

<p>10: Storm Træer rives op med rode. Grene knækker. Store skader på huse. Hav: Brådsøer. Havet er næsten hvidt.</p>		89 – 102 km i timen
<p>11: Stærk storm Store skader i naturen. Hav: Overalt frådende skum.</p>		103 – 117 km i timen
<p>12: Orkan Enorme ødelæggelser. Hav: Luften er fyldt med skum og sprøjt.</p>		Mere end 117 km i timen

Byg dig en vindmåler og sammenlign det du måler med din vindstyrketabel.

Hvor kommer vinden fra

Bind en uldtråd på en pind og undersøg hvor vinden kommer fra. Du kan også sutte på fingeren – og stikke den op i luften. Den side der bliver kold er vindens side. Du kan bruge et kompas til at finde ud af hvilket verdenshjørne vinden kommer fra.

Her er snor og kompas sat fast på et bræt. Du kan også bare holde begge dele i hånden.

Tegning: Eva Wulff.

Pilen på kompasset er en magnet, som kan dreje rundt. Den røde ende peger altid mod nord. Drej dig med kompasset, så den faste pil på kompasset ligger lige under den røde pil. Nu peger begge pilene mod nord. Så kan du finde de fire verdenshjørner: Nord, syd, øst og vest - og se hvor vinden kommer fra.

- Den vind der kommer fra vest, kalder man vestenvinden.
- Den vind der kommer fra syd kalder man søndenvinden.
- Den vind der kommer fra øst, kalder man østenvinden.
- Og den vind der kommer fra nord, kalder man nordenvinden.

Hvem, hvad, hvor

Fag

Natur/Teknologi

Sted

Kyst og hav, Åbent land

Årstid

Efterår, Vinter

Grej

Vindstyrketabel

En uldtråd

En pind

Et kompas

Undervisningsmål

Alle kan bruge ideen her – børn, unge, voksne og gamle. Hvis du er lærer, kan du bruge ideen i skolen, men du må selv tænke den ind i dit fag.

Kolofon

Forfatter

Malene Bendix.

Tegning

Eva Wulff.

Materialet er støttet med tilskud fra Tips- og lottomidler til friluftslivet og Aage V. Jensens Naturfond.

Inspiration og lignende materialer

Natur/Teknologi

Undervisningsforløb

Dyrelivet i rensedammen

Undervisningsforløb

Safari på det lave vand